

Nordiska rådet
Ved Stranden 18
1061 København K
Danmark

27. november 2020

Följebrev:

Ministerrådsförslag om MR-Ks samarbetsprogram:

Härmed översänds ett ministerrådsförslag om ett nytt kulturpolitiskt samarbetsprogram inom Nordisk ministerrådet för kultur (MR-K) till behandling på Nordiska rådets presidiummöte den 15 december 2020.

Med vänlig hälsning

Nordiska ministerrådet

Jørgen Mogensen
Kulturminister
Danmark

Paula Lehtomäki
Generalsekreterare
Nordiska ministerrådets sekretariat

Ministerrådsförslag: nytt kulturpolitiskt samarbetsprogram 2021–2024

1. Sammanfattning

Kulturen och medierna spelar en avgörande roll i det nordiska samarbetet. Det kulturella samarbetet i Norden var utgångspunkten för grundandet av Nordiska ministerrådet 1971. Kultur och språk binder nordborna samman tvärs över gränserna. Det är bland annat genom grannländernas böcker, tv-serier och musik som många får sin första kontakt med sina grannar, och både det formella och det informella nordiska samarbetet spelar en viktig roll för att tillgängliggöra dessa kontakter.

Nordiska ministerrådet för kultur (MR-K) lägger härmed fram ett nytt fyraårigt kulturpolitiskt samarbetsprogram (2021–2024): *Konst och kultur – drivkraften för hållbar utveckling i Norden*.

Samarbetsprogrammet tar avstamp i Nordiska ministerrådets vision 2030; *Norden ska bli världens mest hållbara och integrerade region* samt i ministerrådets handlingsplan och konkretiserar det som kultursektorn ska, under de kommande fyra åren arbeta med för att bidra till att uppnå visionen.

Det kulturpolitiska samarbetsprogrammet blir utvärderat halvvägs in i programperioden.

De fem nordiska kulturinstitutionernas strategiska mandat för 2021–2024 (som i skrivandets stund är under arbete) kommer att bifogas till samarbetsprogrammet.

2. Bakgrund

Den nuvarande strategin för det nordiska kultursamarbetet 2013–2020 löper ut vid årsskiftet. Ett fyraårigt kulturpolitiskt samarbetsprogram (2021–2024) har tagits fram och godkänts av kulturministrarna den 28 oktober 2020.

En arbetsgrupp bestående av ämbetsmän från Island, Danmark, Finland och Åland arbetade tillsammans med sekretariatet fram förslaget till samarbetsprogrammet. Processen varade i ett och ett halvt år och gick "nerifrån upp", på så sätt att relevanta aktörer från konst- och kulturfältet i Norden såsom branschorganisationer, myndig-

heter, kulturinstitutioner och ungdomsorganisationer inledningsvis gavs tillfälle att komma med inspel på och diskutera vad som är relevant för dem att samarbeta nordiskt om. Vidare i processen genomfördes skriftliga höringar på utkastet till samarbetsprogrammet bland såväl dessa som även Nordiska rådets utskott för kunskap och kultur samt Nordiska ministerrådets kulturinstitutioner. Samarbetsprogrammet är även förankrat tvärsektorielt vid ministerrådet.

Det kulturpolitiska samarbetsprogrammet ska stärka gemenskap, utveckling och samarbete inom kultursektorn i hela Norden. Ambitionen är att levandegöra kulturarvet samt att främja inkluderande och nyskapande nordisk konst och kultur som även hjälper till att profilera Norden som en hållbar, konkurrenskraftig och attraktiv kulturregion.

3. Förslag

Kulturen är en genomgående och bärande kraft som skapar tillit i våra samhällen speciellt gällande vår strävan efter ett grönt Norden, ett konkurrenskraftigt Norden och ett socialt hållbart Norden. Genom upplevelse av konst och kultur lär vi oss att förstå oss själva och varandra.

Samarbetsprogrammet har tre verksamhetsområden med tre huvudmål.

Ett grönt Norden

Huvudmål: Ett grönt kulturliv för nuvarande och framtida generationer

Nya initiativ, idéer och kunskap för gröna konst-, kultur- och mediepolitiska satsningar ska främjas. Fokus ska sättas på de kreativa näringarna som föregångare inom grön produktion och konsumtion. Grönt bevarande, användning och utveckling av kulturarv i linje med internationella konventioner ska främjas.

Ett konkurrenskraftigt Norden

Huvudmål: Nyskapande konst och kultur befäster Norden som en attraktiv och synlig kulturregion på världskartan

Konstnärers och kulturaktörers möjligheter att nå ut såväl inom som utanför Norden ska stödjas. Norden ska profileras som en attraktiv och kreativ region som stärker den samlade konkurrenskraften i Norden. Nya möjligheter inom internationellt samarbete på kultur- och medieområdet ska utforskas.

Ett socialt hållbart Norden

Huvudmål: Ett jämställt och inkluderande konst- och kulturliv som är tillgängligt för alla i hela Norden

Det ska verkas för en fri och öppen uttryckskultur som främjar arenor för dialog, möten och demokrati med respekt för armslängdsprincipen och som stöttar den konstnärliga friheten, yttrandefriheten och mediefriheten i hela Norden och i internation-

ella sammanhang. Ett inkluderande och för alla tillgängligt konst- och kulturliv där också barn och unga ska kunna vara initiativtagare, utövare, medskapare eller deltagare ska främjas. Det ska visas vägen för jämställdhet och jämlikhet i kulturlivet och det ska det bidra till ökad tillgång till och kännedom om de nordiska grannländernas kultur och språk.

4. Barn & unga, jämställdhet och hållbar utveckling

Ett barnrätts- och ungdomsperspektiv, jämställdhet och hållbar utveckling ska integreras som en del av Nordiska ministerrådets arbete, så även inom kultursektorn. Barn och unga är viktiga både som initiativtagare, deltagare, medskapare och som målgrupp. Jämställdhet är en förutsättning för ett livskraftigt kulturliv i Norden och ett jämställt kulturliv kan visa vägen för jämställdhet även inom andra samhällsområden. Kultur- och mediasatsningar bidrar även till hållbara och demokratiska nordiska samhällen.

5. Samarbetet/organisering

Ministerrådet för kultur (MR-K) har ansvaret för och leder kultursamarbetet i Nordiska ministerrådet. Nordiska ämbetsmannakommittén för kulturellt samarbete (ÄK-K), leder arbetet med att förbereda kulturpolitiska förslag till kulturministrarna för behandling och beslut. Nordiska ministerrådets sekretariat förbereder de frågor som tas upp i ministerrådet och den tillhörande ämbetsmannakommittén och ser till att alla kulturpolitiska beslut som fattas verkställs i praktiken.

Det finns fem kulturinstitutioner under MR-K: Nordens hus i Reykjavik, Nordens hus på Färöarna, Nordens institut i Grönland, Nordens institut på Åland samt Nordisk kulturkontakt i Helsingfors. Nordisk kulturkontakt administrerar MR-Ks kulturstödprogram: Kultur- och konstprogrammet, Nordisk-baltiska mobilitetsprogrammet för kultur samt Volt - kultur- och språkprogrammet för barn och unga. Kulturinstitutionerna är strategiskt viktiga i förverkligandet av det kulturpolitiska samarbetsprogrammet och därigenom även visionen.

6. Budget/Resursmässiga konsekvenser

MR-K disponerar över sin egna budgetram inom Nordiska ministerrådets budget och har budgetsuveränitet.

MR-K:s budgetram för 2021 är 161.858 TDKK, vilket är en minskning med 6,9 % i förhållande till 2020. Vidare har MR-SAM i sin indikativa budgetplan för 2022–2024 lagt fast en successiv minskning på MR-Ks budget om totalt 19,4 % under dessa år.

Detta kommer att resultera i ändringar vad gäller fördelning av medel mellan olika budgetposter inom kultursektorn samt att den generella aktivitetsnivån kommer att vara lägre.

År 2021 minskas samtliga budgetposter under MR-K, med undantag för Nordisk Film & Tv-fond, med minst 5 %. Budgetposten Strategiska satsningar minskar med 32 % från 11.427 till 7.773 TDKK och därmed är utrymmet för att sätta igång kulturpolitiskt relevanta satsningar och initiativ ännu mindre än tidigare.

MR-K kommer under perioden bedöma vilka projekt, organisationer och program (som idag får medel från budgeten) som är mest relevanta i relation till målen i samarbetsprogrammet, och vilka som kan behöva prioriteras ned vid fortsatt minskad budget.

Beslutad budgetram

2021: 161.858 TDKK

De indikativa budgetramarna för de påföljande åren

2022: 154.608 TDKK

2023: 147.358 TDKK

2024: 140.108 TDKK

KONST OCH KULTUR – DRIVKRAFTEN FÖR HÅLLBAR UTVECKLING I NORDEN

KULTURPOLITISKT SAMARBETSSPROGRAM 2021–2024

Struktur:

1. Förord
2. Inledning
3. Strategiska prioriteringar

APPENDIX

Samarbetets organisering och samarbetet med internationella aktörer
Hållbar utveckling, jämställdhet och ett barnrätts- och ungdomsperspektiv
Samarbetsprogrammets utvärdering
Handlingsplanens tolv överordnade målsättningar
Handlingsplanens initiativ där kultursektorn ingår

1. Förord

Kulturen och medierna spelar en avgörande roll i det nordiska samarbetet. I själva verket var det kulturella samarbetet i Norden utgångspunkten för grundandet av Nordiska ministerrådet 1971. Kultur och språk binder nordborna samman tvärs över gränserna. Det är bland annat genom grannländernas böcker, tv-serier och musik som många får sin första kontakt med sina grannar. Norden har ett mångsidigt kulturliv med plats för olikheter, nyfikenhet och utveckling. Det nordiska kulturlivet, de nordiska språken och medierna ska värnas om. Vi, de nordiska kulturministrarna, kommer att arbeta för att stärka det nordiska kulturlivet och deltagandet i det både i och utanför Norden.

Det kulturella samarbetet fungerar som en central drivkraft till den gröna omställningen inom samhällsutvecklingen, genom dialoger och konkreta lösningar och för att säkerställa goda levnadsmöjligheter för nuvarande och framtida generationer. Konst, kultur och medier skapar arenor för allmänheten, har en viktig roll som agendasättare och hjälper oss att hantera globala utmaningar så som klimatkrisen.

Vi stöder de kreativa näringarna och erkänner den stora betydelse som de har inom Norden som region och på den internationella scenen. De kreativa näringarna och vårt kulturliv spelar en avgörande roll för att stärka Norden som en konkurrenskraftig och internationellt attraktiv region.

Vi arbetar även för att uppnå jämställt, tillgängligt och inkluderande nordiskt kulturliv som är relevant för ännu fler nordbor och kulturaktörer. Vi värnar också om våra fria medier. Alla i Norden ska ha möjligheten att fritt kunna yttra sig och aktivt delta i kulturlivet. Det innebär bland annat att vi lyssnar till barn och ungas röster, det är viktigt både nu och i framtiden.

Detta Nordiska ministerrådets kulturpolitiska samarbetsprogram beskriver och fastställer inriktningen för kultursektorns viktigaste politiska prioriteringar under programmets verksamhetsår 2021–2024. Samtidigt styrker det ministerrådets handlingsplan och dess tolv mål som arbetats fram för förverkligandet av Vår vision 2030. Vi kommer att arbeta för att kultursamarbetet även fortsättningsvis har en avgörande roll i ministerrådets Vision 2030 om att Norden ska bli världens mest hållbara och integrerade region.

Joy Mogensen
Kulturminister, Danmark
Danmarks ordförandeskap i Nordiska ministerrådet, 2020

Nordiska ministerrådets vision som antogs av de nordiska statsministrarna 20.6.2019

2 Inledning

Det kulturpolitiska samarbetsprogrammet, som antogs av de nordiska kulturministrarna (MR-K) den 28.10.2020 utgår ifrån kulturlivet i Norden och ska bidra till Nordiska ministerrådets vision om att Norden 2030 ska vara världens mest hållbara och integrerade region samt dess tre strategiska prioriteringar: ett grönt, ett konkurrenskraftigt och ett socialt hållbart Norden. Samarbetsprogrammet samspelar med handlingsplanens tolv mål och vilka konkreta områden inom kultursektorn som ska vara i fokus. Det sätter inriktningen för kulturministrarnas samarbete och på hur kultur, konst och medier kan bidra till att säkerställa visionens strategiska prioriteringar och vilka konkreta områden inom kultursektorn som ska vara i fokus. Samarbetsprogrammet stöder även FN:s globala mål för hållbar utveckling.

Det kulturpolitiska samarbetsprogrammet 2021–2024 ska stärka gemenskap, utveckling och samarbete inom kultursektorn i hela Norden. Ambitionen är att levandegöra kulturarvet samt att främja inkluderande och nyskapande nordisk konst och kultur som även hjälper till att profilera Norden som en hållbar, konkurrenskraftig och attraktiv kulturregion.

Medierna, konsten och kulturen ska vara fria. De ska få verka, skapas och spridas fritt. Därför är principen om armslängds avstånd en gemensam värdegrund för det kulturpolitiska samarbetet.

En grundläggande förutsättning för det nordiska kultursamarbetet är principen om nordisk nytta; att samarbetet sker på områden där de nordiska länderna har gemensamma intressen och utmaningar. Utbyte av erfarenheter, kompetens samt nätverksbyggande ska ge ökade möjligheter till effektivitet och utveckling.

Ett barnrätts- och ungdomsperspektiv, jämställdhet och hållbar utveckling ska integreras som en del av Nordiska ministerrådets arbete. Barn och unga är viktiga både som initiativtagare, deltagare, medskapare och som målgrupp. Jämställdhet är en förutsättning för ett livskraftigt kulturliv i Norden och ett jämställt kulturliv kan visa vägen för jämställdhet även inom andra samhällsområden. Kultur- och mediasatsningar bidrar även till hållbara och demokratiska nordiska samhällen.

I en globaliserad värld är de mellanfolkliga kontakterna och kulturutbytena allt viktigare och den konstnärliga friheten, yttrandefriheten och mediefriheten spelar en stor roll även i det internationella samarbetet. Satsningar på dessa områden är avgörande för demokratiska och därmed hållbara nordiska samhällen, de globala kriserna som till exempel Covid-19-pandemin till trots.

Det nordiska kultursamarbetets utgångspunkt är att alla ska ha lika möjligheter för deltagande och inflytande. Ett jämställt och jämlikt konst- och kulturliv, fritt från diskriminering och tillgängligt för alla bidrar till samhörighet i det nordiska samhället, men kräver nya och strukturella ansträngningar. Samarbetsprogrammet lägger därför vikt på mångfald och inkludering oavsett socioekonomisk bakgrund, etnicitet, religion, funktionell variation, asylstatus, ålder och andra identitetskategorier. Hänsyn till urfolk och nationella minoriteter ska betonas där det är relevant.

Forskningsbaserade utredningar samt kultur- och mediestatistik ska säkerställa att politikutvecklingen inom kultursamarbetet är kunskapsbaserad och relevant.

3 Strategiska prioriteringar

Kulturen är en genomgående och bärande kraft som skapar tillit i våra samhällen speciellt gällande vår strävan efter ett grönt Norden, ett konkurrenskraftigt Norden och ett socialt hållbart Norden. Genom upplevelse av konst och kultur lär vi oss att förstå oss själva och varandra.

Ett grönt Norden: Grönt kulturliv säkerställer goda levnadsmöjligheter för nuvarande och framtida generationer

Enligt Nordiska ministerrådets strategiska prioritering ett grönt Norden ska vi tillsammans främja en grön omställning av våra samhällen och arbeta för koldioxidneutralitet och en hållbar cirkulär och biobaserad ekonomi.

Mål: Ett grönt kulturliv för nuvarande och framtida generationer

Genom att samarbeta nordiskt skapas möjligheter för att presentera och utveckla goda exempel och metoder för grönt kulturskapande, produktion och distribution. Genom att lyfta fram och dela dessa även med andra sektorer kan vi stimulera samarbete om socialt och miljömässigt hållbara kulturupplevelser.

Konstnärer och kreatörers perspektiv och den kunskap som ryms i kulturarvet erbjuder möjligheter och redskap att förstå vår tids stora utmaningar som till exempel klimatkrisen. Konsten och kulturen kan skapa och förmedla upplevelser som ger nya insikter och livskvalitet utan att tära på jordens resurser.

Småskaliga och lokala kulturnäringsgar som arbetar hållbart bidrar till att upprätthålla en levande landsbygd och värdefulla kulturlandskap i hela Norden. Att ta till vara och föra vidare det immateriella kulturarvet i form av traditionell kunskap, främjar omställningen till ett mer hållbart samhälle. Medveten gestaltning genom arkitektur, form och design och ett grönt tänkande i planeringen av urbana miljöer bidrar till humanare livsmiljöer.

Ett grönt konst- och kulturliv är viktigt för samtiden och framtiden. Det nordiska civilsamhället och speciellt barn och unga kommer därför att vara aktiva förändringsagenter i en grön omvandling av kultursektorn i Norden.

Vi ska:

- Främja nya initiativ, idéer och kunskap för gröna konst-, kultur- och mediepolitiska satsningar
- Sätta fokus på de kreativa näringarna som föregångare inom grön produktion och konsumtion
- Främja grönt bevarande, användning och utveckling av kulturarv i linje med internationella konventioner

Ett konkurrenskraftigt Norden: Livskraftiga konst- och kulturliv i och utanför vår region bidrar till grön tillväxt

Enligt Nordiska ministerrådets strategiska prioritering ett konkurrenskraftigt Norden ska vi tillsammans främja grön tillväxt i Norden baserad på kunskap, innovation, mobilitet och digital integration.

Mål: Nyskapande konst och kultur befäster Norden som en attraktiv och synlig kulturregion på världskartan

Internationell uppmärksamhet bidrar till ökad synlighet för de nordiska konstnärerna och kulturaktörerna även inom Norden. De kreativa näringarna i Norden bidrar till marknadsföring, distribution, investeringar och synlighet av nordiska välkända näringar även inom andra samhällsområden och sektorer. Nordisk kulturdiplomati bidrar till dialog och samarbete med andra länder samt att synliggöra nordiska konst och kultur och Norden som region. Uppmärksamheten sätter även fokus på nya nordiska modeller för hållbarhet, innovation och (digital)mobilitet. De kulturpolitiska satsningarna som kulturministrarna igångsätter utanför vår region har positiv inverkan på politiskt och ekonomiskt samarbete inom ett brett spektrum av områden mellan Norden och resten av världen.

Samarbete och kunskap om grannländernas konst, kultur och språk bidrar till att skapa synergier inom regionen. Det nordiska kultursamarbetet ger även mervärde för samverkan på den globala arenan, däribland inom det arktiska området, inklusive Sápmi och med relevanta internationella organisationer.

Vi ska:

- Stöda konstnärers och kulturaktörers möjligheter att nå ut såväl inom som utanför Norden
- Profilerar Norden som en attraktiv och kreativ region som stärker den samlade konkurrenskraften i Norden
- Utforska nya möjligheter inom internationellt samarbete på kultur- och medieområdet

Ett socialt hållbart Norden: Ett inkluderande nordiskt kulturliv främjar demokrati, mångfald och livskvalitet

Enligt Nordiska ministerrådets strategiska prioritering ett socialt hållbart Norden ska vi tillsammans främja en inkluderande, jämställd och sammanhängande region med gemensamma värderingar och stärkt kulturutbyte och välfärd.

Mål: Ett jämställt och inkluderande konst- och kulturliv som är tillgängligt för alla i hela Norden

Öppna, inkluderande och jämställda samhällen i de nordiska länderna bidrar till ett rikt, nyskapande och mångsidigt kulturliv. Den konstnärliga friheten, yttrandefriheten och mediefriheten är viktiga för det nordiska kultursamarbetet och utgör grunden för ett demokratiskt samhälle.

Inom det nordiska samarbetet är det viktigt att kunna initiera och främja kulturpolitiska samtal och debatter där en mångfald av röster kan komma till tals. Nya digitala plattformar ändrar villkoren för demokrati och yttrandefrihet, och här kan konst och kultur vara av betydelse. Även medie- och informationskunnighet spelar en central roll och blir allt viktigare för deltagande och inkludering i demokratiska processer. Oberoende medier som kan leverera både kritisk och lösningsorienterad kvalitetsjournalistik är även de viktiga i arbetet för ett socialt hållbart Norden.

Nya och systematiska insatser för att skapa strukturella ändringar behövs för att uppnå jämställdhet inkludering och diversitet i kulturlivet. Utmaningarna gäller både kulturens publik, men också för villkoren för kulturarbetare, karriärmöjligheter, kulturekonomi, maktstrukturer och olika erkännande- och urvalsmekanismer.

Barn och unga prioriteras, både som initiativtagare, deltagare, medskapare och målgrupp. En förstärkt insats för barn och ungas kultur- och språkförståelse i Norden bidrar till känslan av sammanhang, tillit och även livskraftiga samhällen.

Vi ska:

- Verka för en fri och öppen uttryckskultur som främjar arenor för dialog, möten och demokrati med respekt för armlängdsprincipen och som stöttar den konstnärliga friheten, yttrandefriheten och mediefriheten i hela Norden och i internationella sammanhang
- Främja ett inkluderande och för alla tillgängligt konst- och kulturliv där också barn och unga ska kunna vara initiativtagare, utövare, medskapare eller deltagare
- Visa vägen för jämställdhet och jämlikhet i kulturlivet
- Bidra till ökad tillgång till och kännedom om de nordiska grannländernas kultur och språk

APPENDIX

Samarbetets organisering och samarbetet med internationella aktörer

Nordiska ministerrådet är de nordiska regeringarnas officiella samarbetsorgan. Kulturministrarna i de nordiska länderna och på Färöarna, i Grönland och på Åland, det vill säga Nordiska ministerrådet för kultur (MR-K) har ansvaret för och leder kultursamarbetet i Nordiska ministerrådet. Nordiska ämbetsmannakommittén för kulturellt samarbete (ÄK-K), som består av tjänstepersoner från kulturministerierna i de nordiska länderna samt på Färöarna, i Grönland och på Åland, leder arbetet med att förbereda kulturpolitiska förslag till kulturministrarna för behandling och beslut. Nordiska ministerrådets sekretariat förbereder de frågor som tas upp i ministerrådet och den tillhörande ämbetsmannakommittén och ser till att alla kulturpolitiska beslut som fattas verkställs i praktiken.

Nordiska ministerrådets kulturinstitutioner och kulturstödsprogram spelar en viktig roll inom ministerrådet för kultur samt för genomförandet av både visionen och det kulturpolitiska samarbetsprogrammet. Institutionernas verksamhet och stödprogrammets bidrag når långt ut i det nordiska, nordisk-baltiska och internationella kulturlivet, till enskilda konstnärer, till ideella och offentliga kulturorganisationer och till den allmänhet som tar del av nordisk konst och kultur. Armlängdsavståndet är en central utgångspunkt för hela Nordiska ministerrådets kulturpolitiska samarbete.

Nordiska ministerrådet för kultur samverkar med olika internationella organisationer och initiativ, däribland UNESCO inom vilket även de nordiska länderna har tätt samarbete. Ministerrådet för kultur deltar även i EU:s Östersjösamarbete *Priority Area Culture* och tar initiativ inom det arktiska kultursamarbetet.

Det nordiska kulturpolitiska samarbetet är av betydelse för både omvärlden och befolkningen i alla delar av Norden och återspeglar den grund av gemensamma värderingar som de nordiska länderna står på. Både större

och mindre nordiska kultsatsningar stimulerar konst- och kulturlivet i och utanför Norden, uppmuntrar till nordisk språkförståelse, främjar kreativa näringar och bidrar till kunskapsutveckling och insamlandet av kultur- och mediestatistik. Mediepolitiken är en integrerad del av det nordiska kulturpolitiska samarbetet.

Kultursamarbetet och nordisk språkförståelse bidrar till mobilitet och integration i Norden, och mobilitet och integration i sin tur bidrar till ökad kultur- och språkförståelse. Film- och Tv-produktion, översättning av litteratur och stöd för spridning av nordisk konst och kultur sprider även kunskap om de olika språken i Norden. Genom att underlätta och möjliggöra upplevelser som väcker intresse för och kunskap om kultur och språk över de nordiska gränserna spelar kultursektorn en avgörande roll i det officiella nordiska samarbetet. Kultursektorn samarbetar med utbildningssektorn kring projekt och insatser som förstärker den nordiska språkförståelsen.¹

För att uppnå målen behöver kultursektorn samarbeta även med andra sektorer som till exempel jämställdhets-, miljö- & klimat-, närings-, social- och digitalsektorn.

Hållbar utveckling, jämställdhet och ett barnrätts- och ungdomsperspektiv

Hållbar utveckling, jämställdhet och ett barnrätts- och ungdomsperspektiv ska genomsyra hela Nordiska ministerrådets arbete. Integrering av dessa perspektiv ("mainstreaming") är en förutsättning för att nå ministerrådets vision om att Norden ska vara världens mest hållbara och integrerade region år 2030.

I praktiken innebär det att dessa perspektiv på ett systematiskt sätt ska påverka all verksamhet i Nordiska ministerrådet. De ska finnas med i alla led av planering, beslutsfattande, genomförande och utvärdering. Ansvaret ligger på de beslutsinstanser, medarbetare och aktörer som vanligtvis deltar i arbetet och ska utföras i enlighet med *Nordiska ministerrådets policy för integrering av hållbar utveckling, jämställdhet och ett barnrätts- och ungdomsperspektiv*. [Länk till policyn](#).

Nordiska ministerrådet ska inte bara integrera dessa tre tvärgående perspektiv för att leva upp till de politiska besluten. Man ska också leva som man lär och genom integreringen av dessa säkra att verksamheten håller hög kvalitet och relevans samt säkra att man vet vilka konsekvenser och effekter besluten och projekten har på miljön, samhället och invånarna i Norden.

Samarbetsprogrammets utvärdering

Det kulturpolitiska samarbetsprogrammet är fyraårigt (2021–2024). Programmet utvärderas innan programperiodens slut. Denna utvärdering kommer bland annat att undersöka om och hur man nått de mål som definierats i samarbetsprogrammet. Samt hur dessa bidragit till förverkligandet av Nordiska ministerrådets vision *Norden ska bli världens mest hållbara och integrerade region* och dess tre strategiska prioriteringar: ett grönt, ett konkurrenskraftigt och ett socialt hållbart Norden.

¹ I utbildningssektorns samarbetsprogram är kulturens betydelse formulerat enligt följande: Det nordiska språksamarbetet kommer att fokusera på att vidareutveckla det gemensamma värdesiktet, som ligger i nordisk språklig och kulturell identitet, och bidra till ett fokus på språk genom följande aktuella teman: Stärka kännedomen och kunskapen om de nordiska språken (sambärande språk, teckenspråk och nationella minoritetsspråk) samt kopplingen mellan språk och kultur, identitet och sammanhållning i samhällen.

Handlingsplanens tolv överordnade målsättningar

Grönt Norden

- Stärka forskning och utveckling och främjande av lösningar som stödjer koldioxidneutralitet och klimatanpassning, bland annat avseende transport-, bygg-, livsmedels- och energiområdet
- Bidra till att säkerställa biologisk mångfald och hållbart nyttjande av Nordens natur och hav
- Främja cirkulär och biobaserad ekonomi, hållbar och konkurrenskraftig produktion, hållbara livsmedelssystem samt resurseffektiva och giftfria kretslopp i Norden
- Göra det mycket enklare och mer attraktivt för nordiska konsumenter att prioritera hälsosamma och miljö- och klimatvänliga val med en gemensam satsning på hållbar konsumtion
- Bidra till en positiv utveckling i det internationella miljö- och klimatsamarbetet, bland annat genom att främja nordiska gröna lösningar i resten av världen

Konkurrenskraftigt Norden

- Stödja kunskap och innovation och göra det lättare för företag i hela Norden att till fullo utnyttja de utvecklingsmöjligheter som den gröna, tekniska och digitala omställningen och den växande bioekonomin skapar
- Utveckla färdigheter och välfungerande arbetsmarknader som matchar kraven som den gröna omställningen och den digitala utvecklingen ställer och som stödjer den fria rörligheten i Norden
- Dra nytta av digitalisering och utbildning för att binda de nordiska länderna ännu närmare varandra

Socialt hållbart Norden

- Bidra till en god, jämställd och trygg hälsa och välfärd för alla
- Arbeta för att få med alla nordiska medborgare i den gröna omställningen och den digitala utvecklingen, utnyttja potentialen i omställningen samt motverka att klyftorna i samhället ökar på grund av omställningen
- Ge det nordiska civilsamhället, särskilt barn och unga, en starkare röst och delaktighet i det nordiska samarbetet samt öka deras kunskaper om grannländernas språk och kultur
- Upprätthålla tilliten och sammanhållningen i Norden, de gemensamma värderingarna och den nordiska gemenskapen med fokus på kultur, demokrati, jämställdhet, inkludering, icke-diskriminering och yttrandefrihet

Handlingsplanens initiativ där kultursektorn ingår

- Norden som ledare för en hållbar och konkurrenskraftig bygg-, anläggning- och fastighetssektor med minskad klimatpåverkan
- Nordiskt initiativ kring hållbara livsstilar
- Nordisk innsats för mediekompetans
- Styrket innsats för barn och ungas kultur- och språkförståelse i Norden
- Demokrati, inklusion og sammenhængskraft i Norden